

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

16 юни 2005 година

(Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателни дела – Членове 34 ЕС и 35 ЕС – Рамково решение 2001/220/ПВР – Положение на жертвите в наказателни съдебни дела – Защита на уязвими лица – Изслушване на непълнолетни като свидетели – Последници от едно рамково решение)

по дело С-105/03

с предмет преюдициално запитване на основание член 35 ЕС от страна на съдията-следовател, натоварен с предварителните разследвания в съда на Флоренция, направено с Решение от 3 февруари 2003 г., получено в Съда на 5 март 2003 г., по наказателно дело срещу

Мария Рупино

СЪДЪТ (голям състав),

в състав: г-н V. Skouris, председател, г-н P. Jann, г-н С.W.A. Timmermans, г-н A. Rosas, г-жа R. Silva de Lapuerta и г-н A. Borg Barthet, председатели на състав, г-жа N. Colneric, г-н S. von Bahr, г-н J.N. Cunha Rodrigues (докладчик), г-н P. Kūris, г-н E. Juhász, г-н G. Arestis и г-н M. Pešič, съдии

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,

секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

като има предвид писмената процедура и изслушването на 26 октомври 2004 г.,

като има предвид декларациите, представени от името на:

- г-жа Рупино, за която се явява г-н Guagliani и г-н D. Tanzarella, avvocati,
- италианското правителство, за което се явява г-жа I.M. Braguglia, в качеството на представител, и нейния помощник г-н P. Gentili, avvocato dello Stato,
- гръцкото правителство, за което се явява г-жа A. Samoni-Rantou и г-н K. Boskovits, в качеството на представители,
- френското правителство, за което се явява г-н R. Abraham, г-н G. de Bergues и г-н С. Isidoro в качеството на представители,
- нидерландското правителство, за което се явява г-жа H.G. Sevenster и г-жа С. Wissels, в качеството на представители,

- португалското правителство, за което се явява г-н L. Fernandes, в качеството у на представител,
- шведското правителство, за което се явява г-н A. Kruse и г-н K. Wistrand, в качеството на представители,
- правителството на Обединеното кралство, за което се явява г-жа R. Caudwell и г-жа E. O'Neill, в качеството на представители, подпомагани от г-н M. Hoskins, Barrister,
- Комисията на Европейската общност, за която се явява г-жа M. Condou-Durande и г-н L. Visaggio в качеството на представители,

след изслушване на заключението на генералния адвокат в заседанието, проведено на 11 ноември 2004 г.,

постанови настоящото

Решение

1. Иска за преюдициално запитване се отнася до тълкуването на членове 2, 3 и 8 от Рамково решение на Съвета 2001/220/ПВР от 15 март 2001 г. за положението на жертвите в наказателни дела (ОВ2001 L 82, стр. 1; “Рамковото решение”).
2. Искането е направено в рамките на наказателното дело срещу г-жа Pupino, учителка в детска градина, обвинена в нанасяне на увреждания върху деца на възраст по-малки от пет години по времето на престъплението.

Юридическо основание

Законодателство на Европейския съюз

Договорът за Европейския съюз

3. В член 34, параграф 2 ЕС, в текста, произтичащ от Договора от Амстердам, който формира част от глава VI на Договора на Европейския съюз, наименован “Условия за полицейско и съдебно сътрудничество по наказателни дела”, се постановява:

“Съветът трябва да предприеме мерки и да подкрепи сътрудничеството, използвайки подходяща форма и процедури, както е предвидено в тази глава, спомагайки за преследването на целите на Съюза. В тази връзка, действайки единодушно по законодателната инициатива на всяка държава-членка, или на Комисията, Съветът може да:

...

b) приема рамкови решения с цел сближаване на законодателствата и регламентите на държавите-членки. Рамковите решения са задължителни за държавите-членки що се отнася до резултата, който трябва да се постигне, но се оставя на националните власти да изберат формата и методите. Те не налагат пряко действие;

...”

4. Член 35 ЕС постановява:

“1. Съдебният състав трябва да има юрисдикция, предмет на условията, залегнали в този член, да издава предварителни постановления по валидността и тълкуването на рамкови решения, и решения по тълкуването на конвенции, създадени по тази глава, и по валидността и тълкуването на съответните мерки за тяхното осъществяване.

2. С декларация, направена по времето на подписване на Договора от Амстердам, или по всяко време след това, всяка държава-членка може да приеме юрисдикцията на Съда за издаване на предварителни постановления, както е посочено в параграф 1.

3. Държава-членка, изготвяща декларация, съгласно параграф 2, трябва да уточни, че или:

- a) всеки съд или трибунал на тази държава, срещу чиито решения няма съдебна мярка по националното законодателство, може да поиска от Съдебния състав да издаде преюдициално заключение по обвинение, възникнало в дело, все още нерешено от него, и засягащо валидността или тълкуването на акт, упоменат в параграф 1, ако този съд или трибунал смята, че е необходимо по обвинението да има решение което му дава право да издаде присъда; или
- b) всеки съд или трибунал на тази държава може да поиска от Съдебния състав да издаде преюдициално заключение по обвинение, възникнало в дело, което все още не е решено от него, и засягащо валидността или тълкуването на акт, упоменат в параграф 1, ако този съд или трибунал смята, че е необходимо по обвинението да има решение което му дава право да издаде присъда.

...”

5. Информацията, публикувана в Официален вестник на Европейските общности от 1 май 1999 г. (ОВ1999 L 114, стр. 56), датата на влизане в сила на Договора от Амстердам, показва, че Италианската република е направила декларация по член 35, параграф 2 ЕС, с която тя приема юрисдикцията на Съда да постановява в съответствие с разпоредбите на член 35, параграф 3, буква б) ЕС.

По рамковото решение

6. В член 2 от Рамковото решение, озаглавено “Уважение и признаване”:

“1. Всяка държава-членка трябва да гарантира, че жертвите играят истинска и подходяща роля в тяхната наказателна съдебна система. Трябва да се продължи да се полагат всички сили, за да се гарантира, че към жертвите се отнасят с дължимото уважение към достойнството на личността по време на съдебните дела и трябва да се

признаят правата и легитимните интереси на жертвите, особено що се отнася до наказателни дела.

2. Всяка държава-членка трябва да гарантира, че жертви, които са особено уязвими, могат да се ползват от специално отношение, осигуряващо най-доброто за тяхното състояние.”

7. Член 3 от Рамковото решение, озаглавено “Изслушване и обезпечаване на свидетелски показания”, предвижда:

“Всяка държава-членка трябва да гарантира на жертвите възможността да бъдат изслушани по време на делото и да дадат свидетелски показания.

Всяка държава-членка трябва да предприеме необходимите мерки, за да гарантира, че нейните органи на властта ще разпитват жертвите само дотолкова, доколкото е необходимо за целта на наказателното съдебно дело.”

8. Член 8 от Рамковото решение, озаглавено “Право на защита”, предвижда в параграф 4:

“Всяка държава-членка трябва да гарантира, че когато не е необходимо да защитава жертвите – особено тези, които са най-уязвими – от последиците от даване на свидетелски показания в открито заседание, жертвите имат право, с решение, взето от съда, да свидетелстват по начин, който ще осигури постигането на тази цел, чрез всички подходящи средства, съответстващи на нейните основни съдебни принципи”.

9. В член 17 от Рамковото решение, от всяка държава-членка се изисква да обяви влизането в сила на законите, регламентите и административните постановления, необходими за спазването на Рамковото решение “не по-късно от 22 март 2002 г.”.

Национално законодателство

10. Член 392 от Codice di procedura penale (Наказателно-процесуален кодекс Италия ; “НПК”), който се съдържа в книга V, част II, глава VII, озаглавена “Предварителни разследвания и предварително изслушване” предвижда:

“1. По време на предварителното разследване, Прокуратурата и разследваното лице може да поискат от съдията свидетелските показания да бъдат дадени при спазване на специални мерки:

- а) когато има основателни причини да се вярва, че свидетелските показания не могат да бъдат дадени в открито заседание на съда поради болест или друга сериозна пречка;
- б) когато, въз основа на особени факти, съществуват основателни причини да се вярва, че свидетелят може да бъде подложен на насилие, заплахи, предложения за пари или други изгоди, за да бъде накаран да свидетелства или да даде фалшиви свидетелски показания

...1а. В съдебни производства за престъпления по членове 600а, 600б, 600г, 609а, 609в, 609г, и 609ж от наказателния кодекс (отнасящи се до сексуални престъпления или престъпления със сексуален произход), Прокуратурата и разследваното лице могат да

поискат, при лица на възраст под 16-годишна възраст, да бъдат изслушани при спазването на специални мерки, дори извън случаите, описани в параграф 1

...”

11. В член 398, параграф 5, буква а) от Наказателно-процесуален кодекс (НПК):

“При разследвания, засягащи престъпления по членове 600а, 600б, 600г, 609а, 609в, 609г, и 609ж от Наказателния кодекс, когато показанията засягат непълнолетни под 16-годишна възраст, съдията трябва да определи със заповед мястото, часа и отделните условия за изслушване на показанията тогава когато положението на непълнолетното дете е подходящо и това е необходимо. В тези случаи, изслушването може да бъде проведено на място, различно от съда, при специални условия, или, ако това не стане, в дома на непълнолетното дете. Свидетелските показания трябва да са изцяло документирани, като се използва звукозаписно и аудиовизуално оборудване. Когато няма налично записващо оборудване или технически персонал, съдията трябва да използва процедурите за експертиза или вещо лице. Разпитът също трябва да бъде протоколиран. Записите трябва да се напишат само по искане на страните.”

Фактическо състояние и засегнати въпроси

12. Справката показва, че в наказателните съдебни производства срещу г-жа Pupino, се твърди, че през януари и февруари 2001 г. тя е извършила няколко престъпления “малтретиране с цел дисциплинарни мерки” по смисъла на член 571 от Италианския наказателен кодекс (“НК”) срещу много от своите ученици, които по това време са били 5-годишни, като редовно ги е биела, заплашвала ги е, за да пазят тишина, поставяла е на устата им лейкопласт и им е забранявала да ходят до тоалетната. Освен това тя е обвинена и в това, че през февруари 2001 г. тя е причинила “сериозни наранявания”, както се има предвид в членове 582, 585 и 576 от НК, както и в член 61, параграфи 2 и 11 от него, като е удряла ученик по такъв начин, че е причинила малка ципина на челото му. Съдебните производства в Tribunale di Firenze (Съда на Флоренция) са на етап първоначално разследване.

13. В тази връзка, компетентният съд посочва, че съгласно италианското законодателство, наказателната процедура обхваща два отделни етапа. По време на първия етап, а именно – предварителното разследване, прокуратурата прави разследвания и под надзора на съдията-следовател по предварителните разследвания събира доказателства въз основа на които той преценява, дали преследването трябва да бъде прекратено, или обвинението трябва да бъде разгледано в съда. Крайното решение за това, дали да се разреши продължаване на преследването или да се прекрати обвинението, се взема от съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване, при приключване на формалното заседание.

14. С решението за изпращане на разследваното лице пред съда започва вторият етап на съдебното производство, а именно, етапът на съдебни заседания, в който етап съдията-следовател, отговарящ за предварителните разследвания, не участва. Съдебният процес

започва точно с този етап. По правило, само в този етап трябва да се вземат свидетелски показания по инициатива на страните и в съответствие с контрадикторните принципи. Компетентният съд посочва, че показанията на страните, дадени по време на съдебния процес, могат да бъдат приети като свидетелски показания от техническа гледна точка на термина. При тези обстоятелства, свидетелските показания, събрани от прокуратурата по време на етапа на предварително разследване, за да може тя да реши, дали да започне наказателно съдебно производство като направи предложение на съда за процес, или да поиска прекратяване на обвинението, трябва да бъдат подложени на кръстосан разпит по време на процеса, за да добият стойността на “доказателствен материал” в пълния смисъл.

15. Националният съд посочва, обаче, че има изключения към това правило, предвидени от член 392 от НПК, който допуска, че чрез специалната процедура за разследване и по решение на съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване, и в съответствие с контрадикторните принципи, свидетелските показания могат да бъдат доказани по-рано, по време на предварителното разследване. Свидетелските показания, събрани по този начин, имат същата доказателствена стойност както тези, събрани по време на втория етап на съдебното производство. Член 392, параграф 1, буква а) от НПК предвижда възможността за използване на тази специална процедура при вземане на свидетелски показания от жертви от определени, ограничен брой престъпления (сексуални престъпления или престъпления със сексуален произход), които жертви са на възраст под 16 години, дори извън случаите, предвидени в параграф 1 от този член. Също така, член 398, параграф 5, буква а) от НПК допуска същият съдия да нареди свидетелските показания да бъдат взети, в случай на разследване, отнасящо се до престъпления, предвиден в член 392, параграф 1, буква а) от НПК, при специални мерки, осигуряващи защитата на засегнатите непълнолетни лица. Съгласно националният съд, тези допълнителни изключения са предназначени за защита, първо, на достойнството, скромността и характера на всеки непълнолетен свидетел, и второ, на истинността на свидетелските показания.
16. В този случай, през м. август 2001 г. прокуратурата е изисквала от съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване, да вземе показанията на осем деца, свидетели и жертви на престъпленията, за които г-жа Pupino е била разпитана, чрез специалната процедура за по-ранно вземане на свидетелски показания, съгласно член 392, параграф 1, буква а) от НПК, въз основа на това, че тези свидетелски показания не могат да бъдат отлагани до процеса поради изключително малката възраст на свидетелите, неизбежните промени в тяхното психическо състояние, и евентуалния процес на репресия. Също така, прокуратурата е поискала тези свидетелски показания да бъдат взети при специалните мерки, предвидени в член 398, параграф 5, буква а) от НПК, при които изслушването трябва да се извърши на специално предназначени места, с мерки, които да защитят достойнството, тайната и спокойствието на засегнатите непълнолетни деца, и евентуално с включване на експерт по детска психология поради деликатното и сериозно естество на фактите и трудностите, произтичащи от младата възраст на свидетелите. Г-жа Pupino се е противопоставила на това искане, с аргумента, че то не попада в никой от случаите, предвидени с член 392, параграфи 1 и 1а от НПК.
17. Компетентният съд посочва, че съгласно националните разпоредби, молбата на прокурора трябва да бъде отхвърлена. Тези разпоредби не предвиждат използването на специалната процедура за разследване, или използването на специални мерки за събиране на

свидетелски показания, когато фактите са като тези, които се твърдят срещу обвиняемата, дори и ако няма никаква причина да се изключат разпоредбите, обхващащи случаите различни от тези, разгледани в член 392, параграф 1 от НПК, при които жертвата е малолетно лице. Доказано е, че много от престъпленията, изключени от обхвата на член 392, параграф 1 от НПК, могат да бъдат по-сериозни за жертвата, отколкото тези, предвидени в този член. От гледна точка на националния съд, това е случай, при който, съгласно Прокуратурата, г-жа Pupino е малтретирала деца на възраст под пет години, причинявайки им психологична травма.

18. Като се има предвид, че, “независимо от въпроса за възникването или не-възникването на пряко изпълнение на правото на Общността”, националният съд трябва “да тълкува своето национално законодателство в неговата собствена светлина и в духа на разпоредбите на Общността”, и имайки съмнения към съвместимостта на членове 392 параграф 1, буква а) и 398, параграф 5, буква а) от НПК с членове 2, 3 и 8 от Рамковото решение, дотолкова, доколкото разпоредбите на този кодекс ограничават възможността, при сексуални престъпления или престъпления със сексуален произход, съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване, да прилага Специалната процедура за разследване при ранно събиране на свидетелски показания, както и специалните мерки за тяхното събиране, съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване в Съда на Флоренция е решил да прекрати процеса и да изиска от съдебния състав да се произнесе по обхвата на членове 2, 3 и 8 от Рамковото решение.

Юрисдикция на съдебния състав

19. Съгласно член 46, буква б) ЕС, разпоредбите на договорите за ЕО, ЕОАЕ и ЕОВС относно правата на съдебния състав и упражняването на тези права, включително разпоредбите на член 234 ЕС, се прилагат за разпоредбите на глава VI на Договора за Европейския съюз при условията, заложи в член 35 ЕС. Следователно, методът, съгласно член 234 ЕС, може да бъде прилаган към юрисдикцията на съда, за да издаде предварителни постановления по силата на член 35 ЕС, предмет на условията, съдържащи се в тази клауза.

20. Както е определено в параграф 5 от тази присъда, с декларацията, която е влязла в сила на 1 май 1999 г., датата, на която Договорът от Амстердам влиза в сила, република Италия посочва че тя е приела юрисдикцията на съдебния състав да постановява по валидността и тълкуването на актовете, съдържащи се в член 35 ЕС в съответствие с разпорежданията, залегнали в параграф 3, буква б) от този член.

21. Относно актовете, засегнати в член 35, параграф 1 ЕС, член 35, параграф 3, буква б) предвижда, с термини, идентични на тези от член 234, параграфи 1 и 2 ЕС, че “всеки съд или трибунал” на държава-членка може да “изиска от Съдебния състав да издаде преюдициално заключение” по въпрос, повдигнат във висящо дело пред него, и засягащ “валидността или тълкуването” на тези действия, “ако той счита, че това решение е необходимо, за да може той да издаде присъда”.

22. Безспорно е, първо, че съдията-следовател, отговарящ за предварителното разследване в наказателни процес, такива като този, започнат в този случай, действа със съдебна

функция, така че той трябва да бъде зачитан като “съд или трибунал на държава-членка” по смисъла на член 35 ЕС (вж. в този смисъл, във връзка с член 234 ЕС, обединени дела C-54/94 и C-74/94 *Cacchiarelli and Stanghellini* (1995) ECR I-391, и обединени дела C-74/95 и C-129/95 X (1996) ECR I-6609), и второ, че Рамковото решение, въз основа на членове 31 ЕС и 34 ЕС е един от правните актове, отбелязани в член 35, параграф 1 ЕС, по отношение на които Съдът може да издаде преюдициално заключение.

23. Следователно, по принцип съдебният състав има юрисдикцията да отговори на повдигнатия въпрос; въпреки това, френското и италианското правителства повдигнаха възражение за недопустимост срещу направеното искане за преюдициално заключение, аргументирайки се, че отговорът на съда няма да е полезен при решаване на спора в основния процес.
24. Френското правителство твърди, че националният съд се стреми да приложи определени разпоредби от Рамковото решение вместо националното законодателство, имайки предвид че, съгласно формулировката на член 34, параграф 2, буква б) ЕС, Рамковите решения не могат да имат такова пряко действие. Освен това, както националният съд сам признава, тълкуване на национално законодателство в съответствие с Рамковото решение е невъзможно. В съответствие с юрисдикцията на съда, принципът, че на националното законодателство трябва да бъде дадено подходящо тълкуване, не може да довежда до тълкуване, което е *contra legem*, или до влошаване на положението на едно лице в наказателния процес, въз основа само на Рамковото решение, когато е ясно, че това ще се случи в основния процес.
25. Италианското правителство изтъкна като свой основен аргумент, че рамковите решения и директивите на Общността са напълно различни и отделни правни източници, и че следователно, едно рамково решение не може да задължава даден национален съд да тълкува съответното национално законодателство, така както задължението, което Съдебният състав има в неговата юрисдикция, отнасяща се до директивите на Общността.
26. Без да оспорва изричното допустимостта на искането за преюдициално заключение, шведското правителство и правителството на Обединеното кралство общо взето се противопоставиха по същия начин както италианското правителство, настоявайки по специално върху вътрешно-правителственото естество на сътрудничество между държавите-членки по смисъла на глава VI на Договора за Европейски съюз.
27. И накрая, нидерландското правителство е подчертало ограниченията, наложени върху задължението за спазване на тълкуването и поставя въпроса, дали, приемайки че задължението се прилага към рамковите решения, то може да се приложи, в случая, в основния процес, имайки предвид точно тези ограничения.
28. Както се постановява в параграф 19 от тази присъда, методът, предвиден в член 234 ЕС може да се приложи към член 35 ЕС, предмет на условията, залегнали в член 35.
29. Както член 234 ЕС, член 35 ЕС насочва към Съдебния състав за преюдициално заключение, при условие, че националният съд “реша, че по въпроса е необходимо решение, за да му даде възможност да произнесе присъда”, така че юрисдикцията на Съдебния състав по

допустимостта на компетенцията, съгласно член 234 ЕС, е, по принцип, за преюдициално заключение, представено на съдебния състав, съгласно член 35 ЕС.

30. Следва, че презумпцията за приложимост, прилагана към въпросите, засегнати от националните съдилища за преюдициално заключение, може да бъде отхвърлена само в изключителни случаи, когато е твърде очевидно, че потърсеното тълкуване на правото на Общността няма връзка с действителните факти от основния съдебен процес или с неговите цели, и когато проблемът е хипотетичен и Съдът няма пред себе си необходимия фактически и юридически материал, за да даде полезен отговор на представените въпроси. С изключение на тези случаи, от Съда, по принцип, се е изисквало да даде постановление по въпроси, засягащи тълкуването на действията, засегнати в член 35, параграф 1 ЕС (вж. например, във връзка с член 234 ЕО, дело C-355/97 *Beck and Bergdorf* (1999) ECR I-4977, параграф 22, и дело C-17/03 *VEMW and Others* (2005) ECR I-0000, параграф 34).
31. Имайки предвид аргументите на френското, италианското, шведското, нидерландското правителства и правителството на Обединеното кралство, трябва да се проучи, дали тъй както националният съд приема за дадено и както френското, гръцкото и португалското правителства и Комисията поддържат, задължението към органите на националната власт да тълкуват своето национално законодателство дотолкова, доколкото е възможно с оглед на формулировката и целите на директивите на Общността, се прилага със същата сила и в същите ограничения тогава, когато засегнатият акт е рамково решение, взето въз основа на глава VI на Договора за Европейския съюз.
32. Ако е така, трябва да се определи, дали, така както правителствата на френското, италианското, шведското, нидерландското правителства и правителството на Обединеното кралство отбелязаха, е очевидно, че отговорът на засегнатия въпрос не може да има конкретно въздействие върху решението на спора в основния съдебен процес, при наличието на присъщите ограничения върху задължението за тълкуване за спазване.
33. Трябва да се отбележи, че формулировката на член 34, параграф 2, буква б) ЕС е твърде силно повлияна от тази на трети параграф от член 249 ЕС. Член 34, параграф 2, буква б) ЕС обсъжда задължителния характер на рамкови решения в смисъла, че те “задължават” държавите-членки “да бъдат постигнати като резултат, но остават на националните власти да изберат формата и методите”.
34. Задължителният характер на рамкови решения, формулирани с термини, идентични на тези от трети параграф на член 249 ЕС, налага на националните власти, и практически на националните съдилища, задължение да тълкуват съответно националното законодателство.
35. Фактът, че, по силата на член 35 ЕС, юрисдикцията на съдебния състав е по-малко обширна, съгласно глава VI от Договора за Европейския съюз, отколкото е тя според Договора за ЕО, и фактът, че няма цялостна организация на действия и процедури, предназначени за осигуряване на законността на актовете на институциите по смисъла на глава VI, не прави невалидно това заключение.
36. Независимо от степента на интеграция, очаквана с Договора от Амстердам, в процеса на създаване на по-близък съюз между народите от Европа по смисъла на втори параграф

от Член 1 ЕС, напълно разбираемо е, че авторите на Договора за Европейски съюз трябваше да разгледат неговата полза, за да създадат клауза, във връзка с глава VI на този договор, за прибягване до юридически инструменти с действие, подобно на тези, предвидени в Договора за ЕО, за да се спомогне за ефективното преследване на целите на Съюза.

37. Важността на юрисдикцията на Съда да издава предварителни постановления по член 35 ЕС се потвърждава от факта, че съгласно член 35, параграф 4 всяка държава-членка, независимо от това, дали тя е направила или не е направила декларация съобразно член 35, параграф 2, има право да прави изложения, или да представя на Съда писмени бележки в дела, които възникват по член 35, параграф 1.
38. Тази юрисдикция би била лишена в по-голямата си част от своето полезно действие, ако лицата нямат право да потърсят рамкови решения, за да получат съответстващо тълкуване на националното законодателство пред съдилищата на държавите-членки.
39. В подкрепа на своята позиция, италианското правителство и правителството на Обединеното кралство изтъкнаха, че, противно на Договора за Европейската общност, Договорът за Европейския съюз не съдържа задължение, подобно на това, предвидено в член 10 ЕС, по което юрисдикцията на съда отчасти е недостатъчна, за да се потвърди задължението да се тълкува националното законодателство в съответствие с правото на Общността.
40. Този аргумент трябва да бъде отхвърлен
41. Вторият и третият параграф на член 1 от Договора за Европейски съюз предвиждат, че този договор бележи нов етап в процеса на създаване на доста по-силен съюз между народите от Европа, и че задачата на Съюза, който е основан на Европейските общности, допълнена от политиките и формите на сътрудничеството, създадено от този договор, е да организира, по начин показващ последователност и солидарност, отношенията между държавите-членки и между техните народи.
42. За Съюза ще бъде трудно да изпълни своята задача ефективно, ако принципът на лоялното сътрудничество, изискващ държавите-членки да предприемат всички необходими мерки, независимо от това дали генерални или индивидуални, за да гарантират изпълнението на техните задължения по законодателството на Европейския съюз, когато те не са задължителни също и за полицейското и съдебното сътрудничество по наказателни дела, което освен това изцяло се основава на сътрудничеството между държавите-членки и институциите, както правилно посочи генералният адвокат в параграф 26 от нейното становище.
43. С оглед на всичките упоменати по-горе съображения, Съдът заключава, че принципът на тълкуването за съответствие е задължителен по отношение на рамкови решения, приети в контекста на глава VI от Договора за Европейския съюз. Когато се прилага национално законодателство, националният съд, който трябва да направи това тълкуване, трябва да го направи възможно най-точно в светлината на формулировката и целта на рамковото решение, за да се постигне резултатът, който се преследва и по този начин да се спазва член 34, параграф 2, буква б) ЕС.

44. Следователно, трябва да се отбележи, че задължението върху националния съд да се позовава на съдържанието на дадено рамково решение когато тълкува съответните постановления от неговото национално законодателство е ограничено от основните принципи на правото, особено от тези за юридическа обезпеченост и не-ретроактивност (имащи обратна сила).
45. По-специално, тези принципи предпазват това задължение от предявяване на наказателната отговорност на лица, които нарушават клаузите на дадено рамково решение, да бъдат обвинени и осъдени само въз основа на това решение, независимо от прилаганото се законодателство (вж., например във връзка с директивите на Общността, обединени дела C-74/95 и C-129/95 X (1996) ECR I-6609, параграф 24, и обединени дела C-387/02, C-391/02 и C-403/02 Berlusconi и други (2005) ECR I-0000, параграф 74).
46. Обаче, разпоредбите, които формират предмета на тази препоръка за преюдициално заключение, не засягат размера на наказателната отговорност на засегнатото лице, а воденето на съдебния процес и начините за вземане на свидетелски показания.
47. Задължението на националния съд да се позовава на съдържанието на дадено рамково решение при тълкуването на съответните решения от негови национални съдебни дела когато последните не могат да получат приложение, трябва да доведе до резултат, съответен на този, представен от това рамково решение. С други думи, принципът на съответстващо тълкуване не може да служи като основа при тълкуване на национално законодателство *contra legem*. Обаче, този принцип изисква, че когато е необходимо, националният съд трябва да обмисли цялото национално законодателство, за да прецени доколко то може да бъде приложено по такъв начин, че да не се получи резултат обратен на този, който е получен с рамковото решение.
48. В този случай, в параграф 40 от своето становище генералният адвокат е отбелязал, че очевидно не е възможна интерпретация на национално законодателство в съответствие с рамковото решение. Националният съд трябва да определи, дали, в този случай, е възможна интерпретация за спазване.
49. Предмет на това запазване на право, Съдът ще отговори на засегнатия въпрос.

Засегнати въпрос за преюдициално заключение

50. Със своят въпрос, националният съд по същество пита, дали, при съответно тълкуване на член 2, член 3 и член 8, параграф 4 от Рамковото решение, един национален съд трябва да е в състояние да даде право на непълнолетни деца, които, както в този случай, пледират, че са били жертви на малтретиране, да дадат своите свидетелски показания в съответствие с мерките, осигуряващи им необходимото ниво на защита, извън публичния процес и преди той да бъде проведен.
51. Член 3 от Рамковото решение изисква всяка държава-членка да защитава възможността жертвите да бъдат изслушвани по време на процес и да дават свидетелски показания, и да взема необходимите мерки, за да е сигурно, че неговите органи разпитват жертвите до такава степен, каквато е необходима за целта на съдебния процес.

52. Член 2 и член 8, параграф 4 от Рамковото решение изисква всяка държава-членка да положи всички сили, за да гарантира, че по време на съдебния процес жертвите ще бъдат третирани с дължимото уважение по отношение на тяхното лично достойнство, за да гарантира, особено при уязвимите жертви, че те могат да се ползват от специално отношение, отговарящо най-добре на тяхното положение, и да гарантира, че когато не е необходимо жертвите да бъдат защитавани, особено уязвимите жертви, от последиците от даване на свидетелски показания в открито заседание, жертвите имат право, по решение, взето от съда, да бъдат разпитани по начин, осигуряващ постигането на тази цел, с всякакви подходящи средства, съвместими с основните юридически принципи.
53. Рамковото решение не дава определение на концепцията за уязвимост на жертвите за случаите от член 2, параграф 2 и член 8, параграф 4. Обаче, независимо от това, дали непълнолетието на дадена жертва, като основно правило, е достатъчно, за да се класифицира тази жертва като особено уязвима по смисъла на Рамковото решение, не може да се отрече, че когато, както е в този случай, малко дете пледира, че е било малтретирано, при това, от учител, тези деца отговарят на тази класификация, особено като се има предвид тяхната възраст, естеството и последиците от престъпленията, на които според тях самите са били жертви, от гледна точка на облагодетелстването от специалната защита, изисквана от разпоредбите на Рамковото решение, упоменати по-горе.
54. Някоя от трите клаузи от Рамковото решение, на които се е позовал националният съд, не съдържа подробни правила за осъществяване на целите, които те излагат, и които се състоят, по-специално, в това да гарантират, че особено уязвимите жертви получават “специално отношение, отговарящо най-добре на тяхното положение”, и че те се ползват от преимуществото на специалните мерки за даване на показания, които са в състояние да гарантират на всички жертви дължимото третиране, което се изисква по отношение на тяхното лично достойнство, и им осигурява възможността да бъдат разпитани и да дадат свидетелски показания, и да гарантира, че тези жертви са разпитани “само толкова пъти, колкото е било необходимо за успеха на наказателния съдебен процес”.
55. Съгласно законодателството по този въпрос в основния съдебен процес, в повечето случаи се изисква, свидетелските показания, дадени по време на предварителното разследване, да бъдат повторени в делото, за да получат пълна доказателствена стойност. Обаче, в определени случаи е допустимо тези показания да бъдат дадени само веднъж по време на предварителното разследване и те имат същата доказателствена стойност, но при други мерки, различни от тези, които се прилагат в съдебния процес.
56. При тези условия, постигането на целите, преследвани от упоменатите по-горе клаузи на рамковото решение, изисква, че националният съд трябва да има право, особено по отношение на уязвимите жертви, да използва специална процедура, такава като Специалното разследване за ранно събиране на свидетелски показания, предвидена в националното законодателство на дадена държава-членка, както и специалните мерки за вземане на свидетелски показания, за които клаузата също е направена, ако тази процедура най-точно съответства на положението на тези жертви и е необходима, за да се предотврати загубата на показания, да се ограничи до минимум повтарянето на разпити, и да се предотвратят неблагоприятните последици, за тези жертви, от даването на свидетелски показания в съдебния процес.

57. В тази връзка трябва да се отбележи, че, съгласно член 8, параграф 4 от Рамковото решение, условията които са приети за даване на свидетелски показания, трябва при всеки един случай да съответстват на основните юридически принципи на засегнатите държави-членки.
58. Освен това, в съответствие с член 6, параграф 2 ЕС, Съюзът трябва да зачита основните права, така както те са гарантирани от Европейската конвенция за защита на човешките права и основните свободи, подписана в Рим на 4-ти ноември 1950 г. (“Конвенцията”), и така както те произтичат от конституционалните традиции, общи за държавите-членки, като основни принципи на правото.
59. Рамковото решение трябва да се тълкува по такъв начин, че да се спазват основните права, включително правото на честен процес, както е заложено в член 6 от Конвенцията и както е тълкувано от Европейския съд за правата на човека.
60. Националният съд е длъжен да се увери, че приемайки, че използването на специалното разследване и на специалните мерки за вземане на показания, съгласно италианското законодателство, е възможно в този случай, като се има предвид задължението да се даде на националното законодателство съответното тълкуване, целта на молбата за тези мерки не е да се направи наказателен процес срещу г-жа Pupino, като цяло, несправедлив по смисъла на член 6 от Конвенцията, така както е тълкуван от Европейския съд за правата на човека(ЕСЧП) (вж., например, присъди на ЕСЧП от 20 декември 2001, *P.S.* срещу Германия от 2 юли 2002, *S.N.* срещу Швеция, Доклади от присъди и решения 2002-V от 13 февруари 2004, *Rachdad* срещу Франция, и Решението от 20 януари 2005, *Akardí* и други срещу Италия, App. 30598/02).
61. С оглед на всички упоменати по-горе факти, отговорът на въпроса трябва да е, че член 2, член 3 и член 8, параграф 4 от Рамковото решение трябва да се тълкуват в смисъла, че националният съд трябва да бъде компетентен да даде на малки деца, които, както е в този случай, претендират, че са били жертви на малтретиране, правото да дадат своите свидетелски показания в съответствие с разпоредбите, гарантиращи на тези деца защита в достатъчна степен, например извън съдебния процес и преди неговото провеждане. От националният съд се изисква да вземе предвид всички разпоредби на националното законодателство и да ги тълкува, дотолкова доколкото е възможно, с оглед на формулировката и целта на Рамковото решение.

По съдебните разноски

62. Тъй като за страните по основното дело тези дела са стъпка в съдебния процес пред националният съд, решението за разходите е въпрос на този съд. Разходите, направени за представяне на експертизи за Съда, различни от тези на страните, не се възстановяват.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1. Член 2, член 3 и член 8, параграф 4 от Рамково решение на Съвета 2001/220/ПВР от 15 март 2001 г. за положението на жертвите в наказателни дела трябва да се тълкуват в смисъла, че националният съд е компетентен да даде на малки деца,

които, както е в този случай, претендират, че са били жертви на малтретиране, правото да дадат своите свидетелски показания в съответствие с разпоредбите, гарантиращи на тези деца защита в достатъчна степен, например извън процеса и преди неговото провеждане.

2. От националния съд се изисква да вземе предвид всички разпоредби на националното законодателство и да ги тълкува, дотолкова доколкото е възможно, в светлината на формулировката и целта на Рамковото решение.

Подписи